

Kansalaissodan alkupäivinä, en tullut panneeksi päivämääriä sen tarkemmin mieleeni, kun en luullut niitä tietoja koskaan tarvitsevani, menin Tampereella pientenlasten kouluun Puistokadunvarrella, jota koulua venäläinen sotaväki oli käyttänyt esikuntarakennuksenaan ja jossa rakennuksessa senkin seitsämät kerrat olin joutunut käymään tapaamassa kaupungin venäläistä komendanttia-kaupunki oli näet linnoituskeskus monine juoksuhatalinjoineen- minä kun olin sen kylän vt. poliisimestari. Jotakin tällaista virkakäyntiä nytkin koski asiani, mutta komendantin huone oli pimeä eikä vahtisolttuja näkynyt missään. Pitkä käytävä oli valoisa ja minä kurkistelin moneen sen varrella olevaan huoneeseen löytäkseni jonkun, jolta tiedustaisin komendanttia. Eräästä huoneesta, jonka ovi lisäksi oli raollaan, kuului posmitusta. Kurkistin sinnekin, mutta hyvin varovasti, sillä tiesin korkeiden venäläisten sotilasviranomaisten olevan hyvin arkoja arvostaan, niin kohteliaita kuin he virastoasioissa herra politsimaisterille olivatkin ~~Raxxz~~

Raotin o vea sen verran, että siitä hyvin näin huoneeseen. Siellä oli seinällä suuri Suomen karta, sellainen telinein liikuteltava topografokartta ja sen edessä seisoi mies, joka käsitykseni mukaan oli eversti tai kenraali Svedsnikoff, en näet koskaan oppinut erottamaan kenraalia everstista muusta kuin leveästä housuviirusta ja kun minulle selvisi, ettei se housuviiru ollut niitä kaikkein luotavimpia kenraalin merkkejä, meneivät minulta siinä asiassa konseptit sekaisin niin, että lukijani on hyvä ja antaa anteeksi tämän puutteen tiedoissani, jonka lukijani omilla tiedoilla ehkä hyvin voi korvata. ~~Nixx~~ Mutta pääasia lieneekin se, että minusta se sotilashenkilö oli Svedsnikoff ja hänellä oli ~~kaxxz~~ kätensä jatkona karttakeppi, jolla hän osoitteli paikkoja tarkkana kuunteleville punakaartin kenraaleille, Mikko Evälle, Salmelalle, ja oli niitä siinä joitakin muitakin, mutta karttateline varjosti heitä niin, etten osannut tuntea.

Olivatko Evä ja Salmela kenraaleja vaiko everstejä, sitäkin en tiedä, tiedän vain sen, että kumpikin olivat suuria sotaherroja, joiden käsissä oli tuhansien ihmisten henki ja omaisuus. Svedsnikoff tuntui pitävän jotakin sotatieteellistä esitelmää, taktillista ~~raika~~ strategista. Panin tähän nämä kaksi sotatieteellistä sanaa peittäökseni niillä tietämättömyyteni sotilaallisten arvoasteiden tunnuksista.

- Otatte niin ja niin monta miestä ja marssitatte ne ensin Ylöjärvelle jonne jätetään 200 miestä ja kaksi kuularuiskua. Loput marssitetaan edelleen Kurouuh, Sinne jätetään niinjaniin monta miestä ja kuularuiskua ja pääjoukko marssitetaan edelleen Toinen pääjoukko viedään samalla tavalla läntistä tietä Kristiinanaan pitäen aina huolta siitä, että joukkoosastojen välillä säilyy hyvä yhteys. Tämä läntinen joukko kiertää sitten Vilppulan valkoisen rintaman taakse ja pakottaa Vilppulan puolustajat peräytymään tai antautumaan.... En muista tarkemmin tätä suunnitelmaa, jota en pannut mitenkään

muistiini, sillä en ollut täällä vakoilua varten ja hup^omasin kohta, että ²
olin muutenkin sopimattomalla ajalla sopimattomassa paikassa, sillä sotaneu-
vottelut eivät liene tarkoitettuja maallikoiden kuultaviksi. Hiiveihin hiljaa
pois koko talosta, jossa nyt olin saanut tarpeekseni.

Olin tähän asti ollut siinä käsityksessä, että tämä sota olisi puhtaasti
suomalaisten keskeinen, tietysti vierailta hankituilla aseilla, meillä it-
sellä kun ei ollut kivääri- eikä panostehdasta, mutta että tappelu tapahtuisi
omien kansallisten voimien kesken, olisi puhdas kansalaissota, mutta nyt näin
punaisten neuvonantajana vierasheimoisen upseerin - venäläisen - se tuntui
minusta ~~xxx~~ jalkasakaralta, kammitukselta, rehellisessä painissa. Minä heräsin
huomaamaan, ettei tämä ollutkaan niitä kotoisia vallankumouksiamme, joissa jo olin
ennättänyt olla parissa hyvinkin huomattavassa mukana, vaan oli sotaa. Minuun
tapaus vaikutti masentavasti. Riensin kiireesti kotiini ja kerroin tuottuneena vaim-
olleni, etteivät asiat ole oikealla tolalla. Taisin jatkaa puhettani jollakin säkee-
lä Väriikki Stoolin rukousta.

Kas kun muistin, että Stool oli väriikki. Minun sotilastunteukseni kasvaa
yhä.

Pekka Lönnqvistin jatkunjäseninä
muistelin.